

FIT-TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

**GUDIKATUR
AVV. DR. KEVIN CAMILLERI XUEREB**

Seduta ta' nhar it-Tlieta, 6 ta' Novembru, 2018

Avviz tat-Talba numru: **304/2018**

NEPTUNE NAVIGATION LIMITED
[REG. NRU. C-56405]

VERSUS

MALTA SHIPPING LIMITED
[REG. NRU. C- 39990]

It-Tribunal;

Ra l-Avviz tat-Talba prezentat nhar id-9 ta' Lulju, 2018 fejn il-kumpannija attrici talbet li l-kumpannija konvenuta tigi kkundannata thallasha s-somma ta' elf, erbgha mija u tnejn u erbghin ewro u hmistax-il ewro centezmi (€1,442.15c) rapprezentanti bilanc dovut lill-istess attrici ghal servizzi rezi, kunsinni provduti u spejjez zbursati fuq struzzjonijiet tal-konvenuta, kif ahjar deskritt fl-istess imsemmi Avviz tat-Talba. L-attrici talbet ukoll l-ispejjez gudizzjarji ta' dawn il-proceduri u l-imghax fuq is-sorte dekorribbli mid-data tal-fatturi relattivi sad-data tal-hlas effettiv u finali.

Ra li ghad li debitament notifikata bl-atti ta' dawn il-proceduri, il-konvenuta naqset milli tipprezenta risposta fit-terminu preskritt mill-ligi ghal dan il-ghan u lanqas ma deheret personalment (jew tramite rapprezentant taghha) ghas-smigh ta' dan il-procediment.

Ikkunsidra l-provi dokumentarji mressqa;

Ra l-atti processwali kollha inkluzi d-dikjarazzjonijiet bil-gurament;

Jikkunsidra;

Illi l-Artikolu 9(2)(a) tal-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi illi, "*Bla hsara ghal kull regola msemmija fis-subartikolu (1), ġudikatur – Ghandu jiżgura li kaz ghandu, daqskemm ikun possibbli, jinstema' u jinqata sommarjament fl-istess jum tas-smigh tieghu u li dak is-smigh ma jtulx iktar minn seduta wahda.*"

Il-paragrafu (b) ta' l-Artikolu 13 ta' l-istess imsemmi Kapitolu jiddisponi illi, "*Jekk xi parti tonqos li tidher fid-data stabbilita ghas-smigh tal-kawza, id-disposizzjonijiet li gejjin ghandhom jghoddu ... Jekk il-konvenut jonqos li jidher, il-gudikatur jista jiddeċiedi l-kawza fin-nuqqas tal-konvenut u tista ssir ammissjoni bis-subizzjoni tal-konvenut, u d-disposizzjonijiet tas-Sub-titolu VI tat-Titolu I tat-Tielet Ktieb tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili, li jirrigwardaw l-ammissjoni bis-subizzjoni tal-konvenut fil-qrati inferjuri ghandhom jghoddu mutatis mutandis.*"

Minn qari ta' din ic-citata disposizzjoni, jidher li hija mhollija fid-diskrezzjoni tat-Tribunal jekk huwa jiddiferixxi il-kawza jew le ghal gurnata ohra sabiex jisma' lill-parti mharrka f'kaz li din ma tidhirx quddiemu.

Fil-kaz prezenti, u hekk kif registrat fl-udjenza tal-15 ta' Ottubru, 2018 (*a fol. 10*), il-konvenuta giet debitament notifikata bl-atti processwali. Cionostanti tali notifika, l-konvenuta la rissqet risposta fit-terminu li trid u tghid il-ligi u lanqas ma deher xi rapprezentant taghha jew ghan-nom taghha ghas-seduti mizmuma quddiem it-Tribunal li kienu jmissu wara n-notifika lilha ta' l-atti u, addirittura, lanqas ma deher xi difensur ghalha biex isseh kontestazzjoni tal-pretiza attrici f'tali udjenzi sussegwenti. Tali konvenuta, ghalhekk, giet dikjarata fi stat ta' kontumacija, skond id-dettami tal-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta, hekk kif registrat fil-verbal ta' l-imsemmija udjenza tal-15 ta' Ottubru, 2018.

Fil-konfront ta' l-imsemmija konvenuta gie prezentant kapitolu (*ara a fol. 12*) fl-udjenza tal-15 ta' Ottubru, 2018. Dan il-kapitolu gie dikjarat bhala mistqarr fl-udjenza successiva, hekk kif registrat fil-verbal ta' l-udjenza tat-23 ta' Ottubru, 2018 (*a fol. 13*). Peress li l-konvenuta naqset milli tirregistra dehera biex twiegeb ghal tali kapitolu, fid-dawl ta' tali omissjoni, l-istess kien jisthoqlu li jigi emnut. Ghalhekk dan ghandu jittiehed bhala mistqarr. Kif digà mghadud, dan kollu gie puntwalizzat fil-verbal ta' l-udjenza l-ahhar imsemmija.

It-Tribunal josserva illi, in linea ta' principju, il-kapitolu hu fatt processwali li jgib mieghu effetti specifici, espressament previsti u determinati mill-ligi taht il-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta [*vide* Artt. 698(2) u 702(3)]. Minn tali disposizzjonijiet huwa dezunt illi l-kapitolu hu mezz dirett biex jipprovoka konfessjoni gudizzjali f'min lilu jigi deferit ta' fatt sfavorevoli ghal kapitolat u ta' vantagg ghall-parti li eskogitatu. Jinghad fid-decizzjoni *in re Anthony Borg v. Samwel Veneziani* (Appell Inferjuri, 28 ta' April 1998), illi "*din ic-cirkustanza hi hafna rilevanti ghaliex tfisser illi bin-nuqqas tal-konvenut appellat li jidher biex jikkontesta l-kapitolu, saret prova possittiva li l-ammont rekalmat mill-attur kien dovut lilu ghal ragunijet minnu pretizi u dana bl-ammissjoni – anke jekk negattiva fis-sens ta' non kontestazzjoni – ta' l-istess konvenut.*" Fl-istess sens ara s-sentenza *in re Stephen Vella et v. Bollicine Limited* (Appell Inferjuri, 9 ta' Jannar, 2008).

Madanakollu, ghalkemm huwa veru li l-kapitoli, meta s-subent ma jkunx wiegeb ghalihom u ma jkunx iggustifika l-ommissjoni tieghu li jikkontesta l-kawza formalment, ghandhom jitqiesu bhala konfessjoni (i.e., l-hekk imsejha konfessjoni gudizzjarja). Imma dana ma jfissirx li min hu tenut jiggudika huwa obligat joqghod dejjem fuq dik il-prezunta konfessjoni. Is-subizzjoni hija semplici mezz ta' prova, u ghandha tigi ezaminata u valjata flimkien mal-provi l-ohra kollha tal-kawza, b'mod illi, jekk il-kapitoli ma jkunx konfacenti mal-provi l-ohra tal-kawza, u l-gudikant jidhrilu li ghandu jaghti prevalenza lil dawk il-provi l-ohra, l-konfessjoni prezunta derivanti mis-subizzjoni ghandha ccedi quddiem dawk il-provi l-ohra. F'dan is-sens ara d-decizzjoni *in re Tabib Dr. Antonio Zammit et v. Francesco Pace et* (Prim'Awla, 28 ta' Gunju, 1952). In tema, kemm id-duttrina legali kif ukoll il-gurisprudenza, issoktaw jafferemaw, u jikkawtelaw ukoll, illi tali prova wehida mhux necessarjament u bilfors ghandha tiddemotra l-fondatezza tal-pretensjoni tal-parti attrici in kwantu dak l-istat migjub in essere bil-kapitolu ma ghandux ifisser li qed jintroduci derogi ghall-principju tal-piz tal-provi. Kif rilevati mill-Qorti ta' l-Appell kolleggjali fil-kawza *in re James Trapani et v. Vincent Cilia* (28 ta' April 2000),

“il-kapitoli jitqiesu konfessati però dan ma jfisserx li l-Qorti kienet obbligata toqghod fuq dik il-prezunta ammissjoni. Dik il-prova kellha tigi evalwata u meqjusa flimkien ma’ kull prova ohra li sa dak l-istadju setghet kienet diga’ prodotta quddiem il-Qorti. Dan ghaliex kif gja’ nghad is-subizzjoni setghet tintalab f’kull parti tal-procedura.”

Apparti l-imsemmija konfessjoni/jiet gudizzjali, it-Tribunal ha konjizzjoni ta’ dak dikjarat bil-gurament mir-rapprezentant tal-kumpanija attrici fl-udjenza tal-15 ta’ Ottubru, 2018 fejn gie affermat hekk: *“Tiziana Anastasi, direttrici fi hdan il-Kumpanija Attrici, wara li gie somministrat lilha il-gurament seduta stante, tiddikjara bil-gurament illi l-ammont mitlub f’din il-kawza, cioe’ EUR1,442.15, ghadu interament dovut lill-Attrici mill-Konvenuta u li l-ebda pagament akkont ma sehh fil-mori ta’ dan il-procediment da parti tal-Konvenuta.”* (a fol. 11).

Ghalhekk, fid-dawl tal-provi mressqa mill-attrici – u anke bl-adoperu tad-diskrezzjoni ekwitattiva vestita f’dan it-Tribunal *ex lege* skond l-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta’ Malta – it-talba attrici timmerita li tigi milqugha peress li tressqu provi tajbin u sufficjenti li jsostnu dak domandat mill-attrici. Tali provi ma gew bl-ebda mod kontradetti u dan it-Tribunal, ezaminati l-istess fil-kwadru probatorju intier, ma jiddubitax mil-veracità u r-rilevanza taghhom.

Ghaldaqstant, it-Tribunal, jaqta’ u jiddeciedi dan il-kaz billi jilqa’ t-talba tal-attur u konsegwentement jikkundanna lill-konvenut biex ihallsu s-somma ta’ elf, erbgħa mija u tnejn u erbghin ewro u hmistax-il ewro centezmi (€1,442.15c), bl-imghaxijiet bir-rata ta’ 8% fis-sena fuq dan l-ammont jibdedw jiddekorru mid-9 ta’ Lulju, 2018 (li hi d-data tal-prezenti sejha gudizzjarja) sad-data tal-hlas effettiv u finali.¹

L-ispejjez kollha ta’ dawn il-proceduri, kif mitlub fl-att promotur, huma a kariku tal-konvenuta.

ft. Avv. DR. KEVIN CAMILLERI XUEREB
Gudikatur

ft. ADRIAN PACE
Deputat Registratur

¹ Ghalkemm l-attrici talbet li l-interessi jibdedw jiddekorru mid-data tal-fatturi relattivi, in atti ma giet prodotta l-ebda fattura u allura dan it-Tribunal ma jistax jaddotta data jekk mhux dik tas-sejha gudizzjarja.